

2. Muusika

2.1. Üldalused

2.1.1. Õppe- ja kasvatusesmärgid

Põhikooli muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda.

2.1.2. Õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetus toetab õpilase individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse kaudu. Muusikaõpetuses avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamisega kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

Muusika õppeaine koostisosad on:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) õppekäigud.

Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodi ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.

Muusika on aine, mille õpetuse osad on üksteisega mitmetähenduslikus ja tihedas seoses, seetõttu on neid keeruline eraldada. Õppeaine koostisosad kattuvad muusikaliste tegevustega. Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, pillimängu, liikumist ja omaloomingut. Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete. Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse õppekavas sisalduva noodikirja lugemise oskust musitseerides. Õpilaste silmaringi ja muusikalise maitse kujundamiseks on vajalikud õppekäigud (sh virtuaalsed)

kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse. Õpilaste üldkultuurilised teadmised põhinevad teadlikkusel kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas. See hõlmab teadmisi peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist). Oluline on kontserdielu korraldamine oma koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning ürituste korraldamise kogemus.

Muusika kaudu kujundatakse harmoonilist isiksust, puudutades nii keha, tundeid kui ka intellekti. Muusikaõpetusel on tasakaalustav ja toetav roll õpilase emotsionaalses arengus ning teiste õppeainete omandamises.

Musitseerides arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ja koos musitseerimiseks ning loominguliseks eneseväljenduseks. Rühmas ja üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust ja emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilase enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ja koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse isamaa-armastust. Muusika ainekava koostades on lähtutud järgmistest põhimõtetest:

- 1) teadvustada ja tähtsustada ühislaulmise kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist rolli;
- 2) rõhutada musitseerimise osatähtsust;
- 3) julgustada ja toetada loomingulist eneseväljendust;
- 4) teadvustada ja süvendada õpilase isiklikku suhet muusikaga;
- 5) rõhutada muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujundamisel, tunde- ja mõttemaailma arendamisel ning rikastamisel;
- 6) lähtuda õppes õppija vajadustest ning tähtsustada integreeritud tegevusi.

Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest.

Muusikaõpetuses annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekohaks järgneva õppe kujundamisele, stimuleerib ning motiveerib õpilast parematele tulemustele ja enesearendusele.

Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi. Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata. Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana kokkuvõtval hindamisel.

Õpitulemusi hinnatakse suuliste sõnaliste ning numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

I kooliastmes hinnatakse peamiselt muusikalisi tegevusi: laulmist, pillimängu ja loovtegevusi. II ja III kooliastmes on suurem kaal muusikaliste teadmiste ning oskuste kasutamisel muusikalistes tegevustes.

Füüsiline õpikeskkond

- 1) Kool võimaldab järgmiste vahendite kasutamise: naturaalklaver ja klaveritool, süntesaator, muusikakeskus HIFI, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel, internetiühenduse ja helikaardiga arvuti ning noodistusprogramm ja MIDI salvestusprogramm.
- 2) Kool korraldab õpet klassis, kus on võimalik kasutada rühmatööd ja liikumiseks vajalikke pindu.
- 3) Kool võimaldab instrumentaariumi (Orffi instrumentaarium, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, akustilised kitarrid) õpilastele musitseerimiseks.
- 4) Kool võimaldab kasutada fonoteeki (CD-d, DVD-d, VHS-d).

2.1.3 Õppetegevus

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhata ja huvitegevustega tegelda;
- 3) võimaldatakse õppida individuaalselt ning üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, arvestades sealjuures õpilaste individuaalsust;
- 5) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) laiendatakse õpikeskkonda: õppekäigud kontsertidele, teatritesse, muuseumidesse, stuudiosse, muusikakoolidesse, looduskeskkonda, näitustele, raamatukogudesse jne;
- 7) kasutatakse mitmekesist ja tänapäevast õppemetoodikat;
- 8) leitakse tunnivälise muusikaalase tegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid jm).

2.2 Õppesisu ja tegevus ning õpitulemused klasside kaupa

I kooliastme õppetegevused on:

- 1) ühehäälnelaulmine ja osalemine koolikooris;

- 2) meloodia laulmine käemärkide, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi;
- 3) mänguuskuse omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel, plokkflöödil või 6-keelsel väikekandelil;
- 4) kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades;
- 5) muusikapala meeoleu väljendamine liikumise kaudu;
- 6) esinemisjulguse ja -uskuse arendamine;
- 7) muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades;
- 8) õppekäigud, kontserdil, teatris ja muuseumis käimine jne.

I kooliastmes on kesksel kohal laulmine ja pillimäng. Lauldakse nii ühehäälselt *a cappella* kui ka saatega. Selles vanuseastmes rajatakse alus muusikatraditsioonide säilitamisele ja edasikandmisele, mille üks väljund on kõigi õpilaste osalemine koolikooride tegevuses, et saada esmane koorilaulukogemus. Pillimängus omandatakse erinevate rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide ning 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna. Olulisel kohal on muusikaline liikumine: rahvatantsud ja laulumängud ning muusikapala karakteri väljendamine liikumise kaudu. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu. Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeoleu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Õpilaste esinemisuskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm). Et saavutada õpilaste mitmekülgset kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, võimaldatakse õpilastel käia kontsertidel ja teatrietendustel nii koolis kui ka väljaspool kooli. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

I kooliaste 2 tundi nädalas (a 70 tundi, kokku – 210 tundi)

1. KLASS

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes; • lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeoleust. 	Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.	Eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, inimeseõpetus, tööõpetus kunst, kehaline kasvatus
LAULMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või 	<ul style="list-style-type: none"> • Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja 	Eesti keel Õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine,

<p>kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust;</p> <ul style="list-style-type: none"> • laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause 	<p>selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeoleolu; • laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; • laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega; • laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul; • laulab peast laule: <ul style="list-style-type: none"> ○ Eesti hümn (F. Pacius), ○ „Mu koduke” (A. Kiiss), ○ Küll on tähed” (O.Roots) ○ “Võilill” ○ “Kaks kalameest” 	<p>hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid.</p> <p>Matemaatika Arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitmine-lahutamine, loendamine, loogika, mälu.</p> <p>Inimeseõpetus Kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p>Kehaline kasvatus Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid); • kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel). 	<ul style="list-style-type: none"> • Õpib tundma astmeid SO, MI, RA, LE, JO, tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi. 	<p>Kunst/loodusõpetus Loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja rütmitöös).</p> <p>Matemaatika Helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu osad.</p>
PILLIMÄNG		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Rakendab pillimängu kaasmängudes; • kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus). 	<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>’des; • väljendab pillimängus muusika sisu ja meeoleolu. 	<p>Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt.</p> <p>Kehaline kasvatus Kehapillisaated, koordinatsioon, hingamine, õiged mänguvõtted.</p>

MUUSIKALINE LIIKUMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises); 	<ul style="list-style-type: none"> Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; tantsib eesti laulu- ja ringmänge. 	<p>Kehaline kasvatus Muusikapala meeleolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.</p> <p>Matemaatika Muusikapala ülesehitus.</p>
OMALOOMING		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Väärtustab enese ja teiste loomingut; kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus). 	<ul style="list-style-type: none"> Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks. 	<p>Eesti keel Õigekiri, liisusalvide, regivärsse loomine.</p> <p>Kehaline kasvatus Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine.</p> <p>Matemaatika Taktimõõt, muusika osad.</p>
MUUSIKA KUULAMINE JA MUUSIKALUGU		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusika kuulamisel); väärtustab enese ja teiste loomingut. 	<ul style="list-style-type: none"> kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara; väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; 	<p>Eesti keel Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutlus.</p> <p>Kunst Muusika meeleolu visualiseerimine.</p> <p>Matemaatika Võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika.</p> <p>Inimeseõpetus Aeg (tempo) kodu- ja kodumaa.</p>
MUUSIKALINE KIRJAOSKUS JA OSKUSSÕNAD		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes 	<ul style="list-style-type: none"> Mõistab allolevate heliväljuste, rütmifiguuride ja pauside 	<p>Eesti keel Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus.</p>

<p>(muusikalises kirjaoskuses).</p>	<p>tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: astmetrepp ja astmete värvid. Rütmifiguuride TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A ja veerandpaus õppimine ja kasutamine ülesannetes.</p> <ul style="list-style-type: none"> • tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides: • astmetel SO, MI, RA, (JO) põhinevad mudelid • mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: <ul style="list-style-type: none"> a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana; b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor; c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, <i>ostinato</i>, kaasmäng, eelmäng, vahemäng; d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, <i>piano</i>, <i>forte</i> 	<p>Matemaatika Joon, noodivältused, taktimõõt, laulu osad, sümbolid.</p> <p>Inimeseõpetus Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p>Kehaline kasvatus Rahvatantsud.</p> <p>Kunst Kõlavärv.</p>
ÕPPEKÄIGUD		
	Lõiming	

<ul style="list-style-type: none"> Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli 	<ul style="list-style-type: none"> Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil; kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara. 	<p>Eesti keel Sõnavara, k.a. muusikaline, väljendusoskus, arutlus.</p> <p>Kunst Muusikelamuse kujutamine visuaalselt.</p> <p>Kehaline kasvatus Muusika kujutamine liikumise kaudu.</p> <p>Matemaatika Loogika.</p> <p>Loodusõpetus Loodushääled, keskkonna hääled.</p>
--	--	---

2. KLASS

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes; lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust. 	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>Eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, inimeseõpetus, tööõpetus kunst, kehaline kasvatus</p>
LAULMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust; laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislaule 	<ul style="list-style-type: none"> Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega; 	<p>Eesti keel Õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid.</p> <p>Matemaatika Arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitmine-lahutamine, loendamine, loogika, mälu.</p> <p>Inimeseõpetus Kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p>Kehaline kasvatus</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul; • laulab peast 2. klassi laule: <ul style="list-style-type: none"> ○ „Eesti hümn“ (F. Pacius), ○ „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus); ○ „Kirju sügis, tere!“ (M. Wunderlich) ○ „Vihmapiiskade laul“ (K. Levin) ○ „Emadepäeva laul“ (T. Kõrvits). 	Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine.
<ul style="list-style-type: none"> • Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid); • kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel). 		Kunst/loodusõpetus Loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja rütmitöös). Matemaatika Helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu osad.
PILLIMÄNG		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Rakendab pillimängu kaasmängudes; • kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus). • Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des; • väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu. 	Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt. Kehaline kasvatus Kehapillisaated, koordineerimine, hingamine, õiged mänguvõtted.
MUUSIKALINE LIIKUMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises); 	<ul style="list-style-type: none"> • Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; 	Kehaline kasvatus Muusikapala meeleolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.

	<ul style="list-style-type: none"> tantsib eesti laulu- ja ringmänge. 	Matemaatika Muusikapala ülesehitus.
OMALOOMING		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Väärtustab enese ja teiste loomingut; kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus). 	<ul style="list-style-type: none"> Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; kasutab loovliikumist muusika meeolu väljendamiseks. 	Eesti keel Õigekiri, liisusalmide, regivärsside loomine. Kehaline kasvatus Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine. Matemaatika Taktimõõt, muusika osad.
MUUSIKA KUULAMINE JA MUUSIKALUGU		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusika kuulamisel); väärtustab enese ja teiste loomingut. 	<ul style="list-style-type: none"> On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara; väljendab muusika meeolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; seostab muusikapala selle autoritega. eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; 	Eesti keel Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutlus. Kunst Muusika meeolu visualiseerimine. Matemaatika Võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika. Inimeseõpetus Aeg (tempo) kodu- ja kodumaa.
MUUSIKALINE KIRJAOSKUS JA OSKUSSÕNAD		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes 	<ul style="list-style-type: none"> Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab 	Eesti keel Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus.

<p>(muusikalises kirjaoskuses).</p>	<p>neid muusikalistes tegevustes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • noodivältused, paus, rütmifiguurid: <ul style="list-style-type: none"> • tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides: • astmetel SO, MI, RA, (JO) põhinevad mudelid • mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: <ul style="list-style-type: none"> a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana; b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor; c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, <i>ostinato</i>, kaasmäng, eelmäng, vahemäng; d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, <i>piano</i>, <i>forte</i>, 	<p>Matemaatika Joon, noodivältused, taktimõõt, laulu osad, sümbolid.</p> <p>Inimeseõpetus Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p>Kehaline kasvatus Rahvatantsud.</p> <p>Kunst Kõlavärv.</p>
-------------------------------------	--	--

ÕPPEKÄIGUD		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli 	<ul style="list-style-type: none"> Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil; kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara. 	<p>Eesti keel Sõnavara, k.a. muusikaline, väljendusoskus, arutlus.</p> <p>Kunst Muusikelamuse kujutamine visuaalselt.</p> <p>Kehaline kasvatus Muusika kujutamine liikumise kaudu.</p> <p>Matemaatika Loogika.</p> <p>Loodusõpetus Loodushääled, keskkonna hääled.</p>

3. KLASS

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes; lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust. 	Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.	Eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, inimeseõpetus, tööõpetus kunst, kehaline kasvatus
LAULMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust; laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislaule 	<ul style="list-style-type: none"> Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; 	<p>Eesti keel Õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid.</p> <p>Matemaatika Arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitmine-lahutamine, loendamine, loogika, mälu.</p> <p>Inimeseõpetus Kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo) liiklus.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega; • laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul; • laulab peast 3.klassi laule: <ul style="list-style-type: none"> ○ „Eesti hümn“ (F. Pacius), ○ „Aisakell“ (rahvalaul Ameerikast), „Teele, tee, kurekesed“, ○ „Kevadpidu“ („Elagu kõik...“) ○ „Valss emale“ (K. Sillamaa). 	Kehaline kasvatus Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine.
<ul style="list-style-type: none"> • Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid); • kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel). 		Kunst/loodusõpetus Loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja rütmitöös). Matemaatika Helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu osad.
PILLIMÄNG		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Rakendab pillimängu kaasmängudes; • kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus). • Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des; • väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu. 	Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt. Kehaline kasvatus Kehapillisaated, koordinaatsioon, hingamine, õiged mänguvõtted.
MUUSIKALINE LIIKUMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises); 	<ul style="list-style-type: none"> • Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; 	Kehaline kasvatus Muusikapala meeleolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu,

	<ul style="list-style-type: none"> tantsib eesti laulu- ja ringmänge. 	kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud. Matemaatika Muusikapala ülesehitus.
OMALOOMING		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Väärtustab enese ja teiste loomingut; kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus). 	<ul style="list-style-type: none"> Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; kasutab loovliikumist muusika meeoleu väljendamiseks. 	Eesti keel Õigekiri, liisusalvide, regivärsside loomine. Kehaline kasvatus Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordinatsioon. Matemaatika Taktimõõt, muusika osad.
MUUSIKA KUULAMINE JA MUUSIKALUGU		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusika kuulamisel); väärtustab enese ja teiste loomingut. 	<ul style="list-style-type: none"> On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeoleu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara; väljendab muusika meeoleu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; seostab muusikapala selle autoritega. eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; 	Eesti keel Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutlus. Kunst Muusika meeoleu visualiseerimine. Matemaatika Võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika. Inimeseõpetus Aeg (tempo) kodu- ja kodumaa.
MUUSIKALINE KIRJAOSKUS JA OSKUSSÕNAD		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes 	<ul style="list-style-type: none"> Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside 	

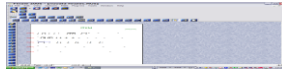
(muusikalises kirjaoskuses).

tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

- noodivältused, paus, rütmifiguurid:

- rütmifiguurid ja paus:

- tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides:
- astmetel SO, MI, RA, (JO) põhinevad mudelid
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
  - a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
  - b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;
  - c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
  - d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*,

Eesti keel

Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus.

Matemaatika

Joon, noodivältused, taktimõõt, laulu osad, sümbolid.

Inimeseõpetus

Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.

Kehaline kasvatus

Rahvatantsud.

Kunst

Kõlavärv.

ÕPPEKÄIGUD		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli 	<ul style="list-style-type: none"> Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil; kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara. 	<p>Eesti keel Sõnavara, k.a. muusikaline, väljendusoskus, arutlus.</p> <p>Kunst Muusikelamuse kujutamine visuaalselt.</p> <p>Kehaline kasvatus Muusika kujutamine liikumise kaudu.</p> <p>Matemaatika Loogika.</p> <p>Loodusõpetus Loodushääled, keskkonna hääled.</p>

II kooliastme õppetegevused on:

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- 2) kahe- või kolmehäälsel laulmine koolikooris;
- 3) relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine laulude õppimisel;
- 4) pillimänguoskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes;
- 5) kuulatud muusikapalade iseloomustamine, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 6) eri rahvaste tantsude karakteri väljendamine liikumises;
- 7) muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes;
- 8) esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- 9) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid jne).

II kooliastme õpilasele omast teadmishimu ning aktiivsust rakendatakse kõigis muusikalistes tegevustes. Selles eas tähtsustub töö õpilaste individuaalsete muusikaliste võimete arendamisel ning rakendamisel erinevates muusikalistes tegevustes. Olulised tegevused on selleski kooliastmes laulmine ja pillimäng. Klassitunnis lauldakse *a cappella* ja saatega ühe- ja kahehäälselt, koolikooris kahe- ja kolmehäälselt. Süvendatakse pillimänguoskusi erinevates pillikoosseisudes ning omandatakse 6-keelse väikekandle või plokkflöödi lihtsamad mänguvõtted. Liikumistegevuse põhirõhk on eesti rahvatantsudel ning teiste rahvaste muusika karakteri väljendamisel liikumise kaudu. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse muusikalise omaloomingu kaudu. Muusikat kuulates arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Tähtsustub muusika oskussõnade kasutamine muusikapalasis analüüsides ning oma arvamuse põhjendamine vestlustes. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Õpilaste eneseväljendusoskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm). Et saada

kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, käiakse kontsertidel ja muusikaetendustel ning osaletakse erinevatel õppekäikudel. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

II kooliaste (4.-6. klassid)

4.klass- 2 tundi nädalas (70 tundi)

4. KLASS

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles; oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast 	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>Eesti keel, kirjandus, matemaatika, loodusõpetus, ühiskonnaõpetus, tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu (arvutiõpetus vastavalt kooli õppekavale)</p>
LAULMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades; laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust; oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule. 	<ul style="list-style-type: none"> Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest; laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule <i>a cappella</i> ja saatega; rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes; 	<p>Eesti keel Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus.</p> <p>Kirjandus Laulutekstide autorid.</p> <p>Matemaatika Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus.</p> <p>Ühiskonnaõpetus Kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p>Kehaline kasvatus Õige kehahoid ja hingamine.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • laulab peast kooliastme ühislaule: <ul style="list-style-type: none"> ○ Eesti hümn (Fr. Pacius), ○ "Kui Kungla rahvas" (K. A. Hermann), ○ "Põhjamaa" (Ü. Vinter) ○ "Meie elu" (K.A.Hermannl); 	
<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid); • kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel). 	<ul style="list-style-type: none"> • Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO₁, LE, NA, DI); • duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega; • seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2. 	<p>Eesti keel Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p>Matemaatika Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused.</p> <p>Kunst/loodusõpetus Looduslike materjalide (puupulgad, kivid jms) kasutamine astmetrepiks</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmialases töös ja laulmisel relatiivsete astmetega.</p>
PILLIMÄNG		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des; • rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; • seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga; 	<p>Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad).</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p>Kehaline kasvatus Kehapillisaated, hingamine, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Kasutab pillimängus seni omandatud teadmisi ja oskuseid. 	
MUUSIKALINE LIIKUMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises). 	<ul style="list-style-type: none"> Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vorm tantsib eesti laulu- ja ringmänge; 	<p>Kehaline kasvatus Muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.</p> <p>Matemaatika Muusikapala vorm.</p>
OMALOOMING		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades; kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus). 	<ul style="list-style-type: none"> Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne; kasutab muusika karakteri ja meeoleu väljendamiseks loovliikumist. 	<p>Eesti keel Õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus.</p> <p>Kehaline kasvatus Muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p> <p>Matemaatika Taktimõõt, murrud, muusikapala vorm.</p> <p>Tööõpetus Lihtsate pillide ja muusikateemaliste mängude valmistamine.</p> <p>Kunst Rütmikaartide valmistamine.</p> <p>Arvutiõpetus Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>

MUUSIKA KUULAMINE JA MUUSIKALUGU		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust • Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat • Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusika kuulamisel) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm); • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; • teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega. • kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), • kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit 	<p>Eesti keel Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline).</p> <p>Kirjandus Autorlus.</p> <p>Kunst Muusika meeolelu visualiseerimine.</p> <p>Matemaatika Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, erinevad taktimõõdud, loogika.</p> <p>Ühiskonnaõpetus Aeg (tempo), kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad.</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Omavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine.</p> <p>Ajalugu Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p>Võõrkeeled võõrkeelsete laulutekstide mõistmine, sõnaraamatu kasutamine.</p> <p>Arvutiõpetus Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.</p>
MUUSIKALINE KIRJAOSKUS JA OSKUSSÕNAVARA		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusikalises kirjaoskuses). 	<ul style="list-style-type: none"> • Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: • noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: 	<p>Eesti keel õigekiri, sh muusikaline, väljendusoskus.</p> <p>Matemaatika Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murdarvud,</p>

- rütmifiguurid:

- laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;
- 2/4, 3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähenduse mõistmine ja arvestamine musitseerimisel; 2-osaline lihtvorm,
- helilaadi ja helistiku eristamine ja kasutamine, helistikud C - a;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
  - a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duurhelilaad, mollhelilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid,
  - b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;
  - c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid

paralleelsed helistikud, võrdlemine ja eristamine.

Inimeseõpetus

Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.

Kehaline kasvatus

Rahvatants.

Kunst

Kõlavärv.

Võõrkeel

Itaaliakeelsete

muusikaalaste terminite

tähenduse mõistmine seoses lauludega.

Arvutiõpetus

Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis

	(keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid); d) kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara .	
ÕPPEKÄIGUD		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles 	<ul style="list-style-type: none"> Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara. 	<p>Eesti keel Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline, väljendusoskus.</p> <p>Kunst Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt.</p> <p>Kehaline kasvatus Muusikaelamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus.</p> <p>Matemaatika Loogika, arutlusoskus.</p> <p>Arvutiõpetus Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide kohta.</p>

5. KLASS

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles; oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi 	Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.	Eesti keel, kirjandus (5., 6.kl), matemaatika, loodusõpetus, ühiskonnaõpetus, tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu (arvutiõpetus vastavalt kooli õppekavale)

LAULMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades; • laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisud es tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust; • oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause. 	<ul style="list-style-type: none"> • Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest; • laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule <i>a cappella</i> ja saatega; • rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes; • laulab peast kooliastme ühislause: <ul style="list-style-type: none"> ○ Eesti hümn (Fr. Pacius), ○ Kooli laul (M. Mardi) ○ “Kas tunned maad?” (F. Berat) 	<p>Eesti keel Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus.</p> <p>Kirjandus Laulutekstide autorid.</p> <p>Matemaatika Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus.</p> <p>Ühiskonnaõpetus Kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p>Kehaline kasvatus Õige kehahoid ja hingamine.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel). 	<ul style="list-style-type: none"> • duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega; • seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2. 	<p>Eesti keel Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p>Matemaatika Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused.</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmialases töös ja laulmisel relatiivsete astmetega.</p>

PILLIMÄNG		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus) 	<ul style="list-style-type: none"> Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga; seostab helistikke ja toonika kolmkõlasid C-duur, a-moll pillimänguga; 	<p>Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad).</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p>Kehaline kasvatus Kehapillisaated, hingamine, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p>
MUUSIKALINE LIIKUMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises). 	<ul style="list-style-type: none"> Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; tantsib eesti laulu- ja ringmänge; 	<p>Kehaline kasvatus Muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.</p> <p>Matemaatika Muusikapala vorm.</p>
OMALOOMING		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades; kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus). 	<ul style="list-style-type: none"> Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne; kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist. 	<p>Eesti keel Õigekiri, regivärsse ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus.</p> <p>Kehaline kasvatus Muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p> <p>Matemaatika Taktimõõt, murrud, muusikapala vorm.</p> <p>Tööõpetus</p>

		Lihtsate pillide ja muusikateemaliste mängude valmistamine. Kunst Rütmikaartide valmistamine.
MUUSIKA KUULAMINE JA MUUSIKALUGU		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust • Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat • Leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas • Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusika kuulamisel) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm); • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; • teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega. • kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni • kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit • tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: 	<p>Eesti keel Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline).</p> <p>Kirjandus Autorlus.</p> <p>Kunst Muusika meeleolu visualiseerimine.</p> <p>Matemaatika Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, erinevad taktimõõdud, loogika.</p> <p>Ühiskonnaõpetus Aeg (tempo), kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad.</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Omavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine.</p> <p>Ajalugu Eesti kultuurilugu.</p> <p>Arvutiõpetus Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.</p>

	rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;	
MUUSIKALINE KIRJAOSKUS JA OSKUSSÕNAVARA		
Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming	
<ul style="list-style-type: none"> Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusikalises kirjaoskuses). 	<ul style="list-style-type: none"> Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: <ul style="list-style-type: none"> 2/4, 3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähenduse mõistmine ja arvestamine musitseerimisel; 2-osaline lihtvorm, helilaadi ja helistiku eristamine ja kasutamine, helistikud C - a; mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: <ul style="list-style-type: none"> a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duurhelilaad, mollhelilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees ( ), bemoll ( ), bekarr ( ); paralleelhelistikud 	<p>Eesti keel õigekiri, sh muusikaline, väljendusoskus.</p> <p>Matemaatika Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murdarvud, paralleelsed helistikud, võrdlemine ja eristamine.</p> <p>Inimeseõpetus Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p>Kehaline kasvatus Rahvatants.</p> <p>Kunst Kõlavärv.</p> <p>Võõrkeel Itaaliakeelsete muusikaalaste terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega.</p> <p>Arvutiõpetus Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis</p>

	<p>b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaal-muusika, interpreet, improvisatsioon;</p> <p>c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid);</p> <p>d) tempo, <i>andante</i>, <i>moderato</i>, <i>allegro</i>, <i>largo</i>, <i>ritenuto</i>, <i>accelerando</i>, dünaamika, <i>piano</i>, <i>forte</i>, <i>mezzopiano</i>, <i>mezzoforte</i>, <i>pianissimo</i>, <i>fortissimo</i>, <i>crescendo</i>, <i>diminuendo</i>;</p> <p>e) + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara .</p>	
--	--	--

ÕPPEKÄIGUD

Õpitulemused ja õppesisu

- Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles

- Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Lõiming

Eesti keel

Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline, väljendusoskus.

Kunst

Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt.

Kehaline kasvatus

Muusikaelamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus.

Matemaatika

Loogika, arutlusoskus.

		Arvutiõpetus Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide kohta.
--	--	---

6. KLASS

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles; oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi 	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p><i>Eesti keel, kirjandus, matemaatika, loodusõpetus, ühiskonnaõpetus, tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu</i> (arvutiõpetus vastavalt kooli õppekavale)</p>
LAULMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades; laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust; oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule. 	<ul style="list-style-type: none"> Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest; laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule <i>a cappella</i> ja saatega; rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes; laulab peast kooliastme ühislaule: 	<p>Eesti keel Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus.</p> <p>Kirjandus Laulutekstide autorid.</p> <p>Matemaatika Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus.</p> <p>Ühiskonnaõpetus Kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p>Kehaline kasvatus Õige kehahoid ja hingamine.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Eesti hümn (Fr. Pacius), ○ "Kui Kungla rahvas" (K. A. Hermann), ○ "Mu isamaa armas" (saksa rhvl), ○ "Eesti lipp" (E. Võrk), ○ "Kas tunned maad" (J. Berad), ○ "Meil aiaäärne tänavas" (eesti rhl); 	
<ul style="list-style-type: none"> • kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel). 	<ul style="list-style-type: none"> • seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2. 	<p>Eesti keel Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p>Matemaatika Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused.</p> <p>Kunst/loodusõpetus Looduslike materjalide (puupulgad, kivid jms) kasutamine astmetrepiks</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmialases töös ja laulmisel relatiivsete astmetega.</p>
PILLIMÄNG		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des; • seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga; • seostab helistikke G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll pillimänguga. 	<p>Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad).</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Lihtsate pillide valmistamine.</p>

		Kehaline kasvatus Kehapillisaated, hingamine, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.
MUUSIKALINE LIIKUMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises). 	<ul style="list-style-type: none"> Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra; väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari, Saksa 	Kehaline kasvatus Muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud. Matemaatika Muusikapala vorm.
OMALOOMING		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades; kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus). 	<ul style="list-style-type: none"> Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist. 	Eesti keel Õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus. Kehaline kasvatus Muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordinatsioon, õiged mänguvõtted. Matemaatika Taktimõõt, murrud, muusikapala vorm.

		<p>Tööõpetus Lihtsate pillide ja muusikateemaliste mängude valmistamine.</p> <p>Kunst Rütmikaartide valmistamine.</p> <p>Arvutiõpetus Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>
MUUSIKA KUULAMINE JA MUUSIKALUGU		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust • Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat • Leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas • Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusika kuulamisel) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm); • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; • teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega. • on tutvunud (valikuliselt) Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatraditsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt; 	<p>Eesti keel Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline).</p> <p>Kirjandus Autorlus.</p> <p>Kunst Muusika meeleolu visualiseerimine.</p> <p>Matemaatika Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, erinevad taktimõõdud, loogika.</p> <p>Ühiskonnaõpetus Aeg (tempo), kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad.</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Omavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine.</p> <p>Ajalugu Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p>Võõrkeeled võõrkeelsete laulutekstide mõistmine, sõnaraamatu kasutamine.</p>

		Arvutiõpetus Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.
MUUSIKALINE KIRJAOSKUS JA OSKUSSÕNAVARA		
Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming	
<ul style="list-style-type: none"> Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusikalises kirjaoskuses). 	<ul style="list-style-type: none"> Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: <ul style="list-style-type: none"> rütmifiguurid: Helistikud G – e, F – d; kaheksandik taktimõõdu tutvustamine laulurepertuaarist tulenevalt; mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: <ol style="list-style-type: none"> eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duurhelilaad, mollhelilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees () , bemoll () , bekarr () ; paralleelhelistikud vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon; tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, 	<p>Eesti keel õigekiri, sh muusikaline, väljendusoskus.</p> <p>Matemaatika Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murdarvud, paralleelsed helistikud, võrdlemine ja eristamine.</p> <p>Inimeseõpetus Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p>Kehaline kasvatus Rahvatants.</p> <p>Kunst Kõlavärv.</p> <p>Võõrkeel Itaaliakeelsete muusikaalaste terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega.</p> <p>Arvutiõpetus Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis</p>

	<p>bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid);</p> <p>d) tempo, <i>andante</i>, <i>moderato</i>, <i>allegro</i>, <i>largo</i>, <i>ritenuto</i>, <i>accelerando</i>, dünaamika, <i>piano</i>, <i>forte</i>, <i>mezzopiano</i>, <i>mezzoforte</i>, <i>pianissimo</i>, <i>fortissimo</i>, <i>crescendo</i>, <i>diminuendo</i>;</p> <p>e) + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara .</p>	
ÕPPEKÄIGUD		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles 	<ul style="list-style-type: none"> Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara. 	<p>Eesti keel Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline, väljendusoskus.</p> <p>Kunst Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt.</p> <p>Kehaline kasvatus Muusikaelamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus.</p> <p>Matemaatika Loogika, arutlusoskus.</p> <p>Arvutiõpetus Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide kohta.</p>

III kooliastme õppetegevused on:

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine lauldes;
- 2) kahe- või kolmehäälne laulmine koolikooris;
- 3) relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine, lauldes noodist lihtsamaid meloodiaid;

- 4) pillimänguoskuse rakendamine üksi ja koos musitseerides;
- 5) isiklike, põhjendatud seisukohtade avaldamine muusika kuulamisel, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 6) muusika meeleolu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest;
- 7) loominguliste ideede teostamiseks sobivate muusika väljendusvahendite leidmine ja kasutamine;
- 8) esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- 9) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid, muusikakõrgkoolid jne).

III kooliastmes on tähelepanu keskmises iseseisva muusikalise mõtlemise süvendamine ning õpilaste muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades erinevaid õppevorme ning -meetodeid. Klassitunnis lauldakse nii ühe- kui ka mitmehäälselt, koolikooris kahe- või kolmehäälselt. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, omandatakse akustilise kitarriga akordmänguvõtteid. Kuna selles vanuseastmes on suur huvi pop- ja rokkmuusika vastu, tuleks leida koolis ansamblimängu harrastamise võimalusi. Laulmine ja pillimäng pakuvad muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatöona. Muusikat kuulates tähtsustub kuulatud muusika põhjal oma arvamuse kujundamine ning selle argumenteeritud põhjendamine nii suuliselt kui ka kirjalikult, toetudes muusika oskussõnavarale. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm) toetatakse õpilaste isikupärast esinemisoskust. Et omandada kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, käiakse kontsertidel ja muusikaetendustel ning osaletakse erinevatel õppekäikudel. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma ja austama üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

III kooliaste

7. KLASS

1 tund nädalas (a 35 tundi, kokku – 105 tundi)

Õpitulemused ja õppesisu		Lõimingc
<ul style="list-style-type: none"> • Osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme; • oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab 	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>Eesti keel, kirjandus, matemaatika, loodusõpetus inimeseõpetus bioloogia, geograafia, tehnoloogiaõpetus,</p>

<p>enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse;</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes; • valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida. 		<p>kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu, arvutiõpetus, käsitöö (rahvaste kultuuripärand, teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooni allikana).</p>
---	--	---

LAULMINE

Õpitulemused ja õppesisu

- Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast;
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaalpoliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
- oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislausele
- rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmises).

- Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoolduse häälemurdeperioodil;
- laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsel laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- laulab peast **kooliastme ühislausele**:
  - „Eesti hümn“ (F. Pacius),
  - "Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort)
  - "Kalevite kants" (P. Veebel),
  - "Mu isamaa on minu arm" (G. Ernesaks),

Lõiming

Eesti keel

Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus.

Kirjandus

Laulutekstide autorid.

Matemaatika

Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus (loogika), paralleelsed helistikud.

Ühiskonnaõpetus

Liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo).

Kehaline kasvatus

Loomulik kehahoid ja hingamine.

Loodusõpetus

Liikumine/dünaamika.

Inimeseõpetus

Õige, vale, normid-reeglid,

<ul style="list-style-type: none"> Kasutab noodist lauldes absoluutseid helikõrgusi 	<ul style="list-style-type: none"> absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²); duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega; 	<p>Eesti keel Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p>Matemaatika Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helide vahelised suhted.</p> <p>Tööõpetus Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmi- ja astmetöös</p>
--	---	---

PILLIMÄNG

Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus). 	<p>Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), paralleelsed helistikud.</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p>Kehaline kasvatus Kehapillisaated, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p> <p>Loodusõpetus Loodusnähtused- ja hääled, liikumine/dünaamika, jõud.</p>

MUUSIKALINE LIIKUMINE

Õpitulemused ja õppesisu	Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises). 	<p>Kehaline kasvatus Eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated,</p> <p>Matemaatika Muusikapala vorm.</p>

OMALOOMING		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus). 	<ul style="list-style-type: none"> Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel; loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid); loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne; väljendab muusika karakterit ja meeoleu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu; loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades. 	<p>Eesti keel Tekstide loomine.</p> <p>Kehaline kasvatus Loominguliste ideede väljendamine liikumises, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p> <p>Matemaatika Muusikapala vorm, taktimõõdud/murdarvud.</p> <p>Tööõpetus Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p>Arvutiõpetus Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>
MUUSIKA KUULAMINE JA MUUSIKALUGU		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Väljendab oma arvamust kuuldu muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult; väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; teab autoriõigusi ja sellega kaasnevat õigusi ja kohustusi; rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes 	<ul style="list-style-type: none"> Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2- ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi); arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma 	<p>Eesti keel Sõnavara, sh muusikaline, suuline ja kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine oma seisukohtade põhjendamiseks.</p> <p>Kirjandus Teose autor, teksti analüüs.</p> <p>Kunst Muusika meeoleu visualiseerimine, plakatid, tämber.</p> <p>Matemaatika Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm,</p>

<p>tegevustes oma loomingulisi ideid;</p> <ul style="list-style-type: none"> • leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused. 	<p>arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;</p> <ul style="list-style-type: none"> • eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine; • eristab kõla ja kuju järgi: <i>keelpillid</i>: poogenpillid viiul, vioola e altviul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr; <i>puhkpillid</i>: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba; <i>löökpillid</i>: kindla helikõrgusega timpan, ksülofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmi pillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt; • on tutvunud Eesti ning Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt; • tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi. 	<p>murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs.</p> <p>Ajalugu Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p>Bioloogia Kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus.</p> <p>Geograafia Riigid, pealinnad, rahvastik, rassid.</p> <p>Arvutiõpetus Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, esitlused.</p>
--	--	---

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS JA OSKUSSÕNAVARA

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid; 	<ul style="list-style-type: none"> • Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: 	<p>Eesti keel Õigekiri, sh muusikaline.</p> <p>Matemaatika Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murrud,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: <ul style="list-style-type: none"> mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides; kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara; 	paralleelsed helistikud, eristamine. Tööõpetus Rütmi- ja meloodiakaardid. Kehaline kasvatus Rahvatants, ladina ja standardtants. Kunst Kõlavärv. Võõrkeel Itaaliakeelsete muusikaliste terminite tähenduse mõistmine. Arvutiõpetus Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.
ÕPPEKÄIGUD		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus 	<ul style="list-style-type: none"> Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara. 	Eesti keel Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline. Kunst Visuaalse muusikaelamuse kujutamine, plakat jne. Kehaline kasvatus Muusikaelamuse kujutamine liikumise kaudu ja dramatiseeringus. Matemaatika Loogika, arutlus-, analüüsi- ja põhjendusoskus. Arvutiõpetus Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide

		koht, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.
--	--	--

8. KLASS

1 tund nädalas (a 35 tundi, kokku – 105 tundi)

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme; oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse; kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes; valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida. 	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>Eesti keel, kirjandus, matemaatika, bioloogia, geograafia, füüsika tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled , ajalugu, arvutiõpetus, käsitöö (rahvaste kultuuripärand, teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooni allikana).</p>
LAULMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast; laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaal-koosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusika-hariduslikku tähendust; 	<ul style="list-style-type: none"> Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoitu häälemurdeperioodil; laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti 	<p>Eesti keel Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus.</p> <p>Kirjandus Laulutekstide autorid.</p> <p>Matemaatika Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus (loogika), paralleelsed helistikud.</p>

<ul style="list-style-type: none"> oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel). 	<p>kolmehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;</p> <ul style="list-style-type: none"> osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti; laulab peast kooliastme ühislause: <ul style="list-style-type: none"> „Eesti hümn“ (F. Pacius), "Oma laulu ei leia ma üles" (V. Ojakäär), “Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), "Me pole enam väikesed" (A. Oit). 	<p>Ühiskonnaõpetus Liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo).</p> <p>Kehaline kasvatus Loomulik kehahoid ja hingamine.</p> <p>Bioloogia Hingamine, häälehoid (k.a häälemurde perioodil), kuulmine ja kõrv, pärilikkus.</p> <p>Füüsika heli ja selle omadused liikumine/jõud, võnkumine, müra.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Kasutab noodist lauldes absoluutseid helikõrgusi 	<ul style="list-style-type: none"> absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²); duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega; 	<p>Eesti keel Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p>Matemaatika Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helide vahelised suhted.</p> <p>Tööõpetus Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmi- ja astmetöös.</p>
PILLIMÄNG		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus). 	<ul style="list-style-type: none"> Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpillekaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>’des; rakendab musitseerides akustilise kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F- 	<p>Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), paralleelsed helistikud.</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p>Kehaline kasvatus Kehapillisaated, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p>

	duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.	Füüsika Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega, ohutustehnika,.
MUUSIKALINE LIIKUMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises). 	<ul style="list-style-type: none"> Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika 	Kehaline kasvatus Eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, Matemaatika Muusikapala vorm.
OMALOOMING		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus). 	<ul style="list-style-type: none"> Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel; loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid); loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne; väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu; loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades. 	Inimõigused/autorikaitse, ettevõtlus ja konkurents, moraal, eetika. Eesti keel Tekstide loomine. Kehaline kasvatus Loominguliste ideede väljendamine liikumises, koordineerimine, õiged mänguvõtted. Matemaatika Muusikapala vorm, taktimõõdud/murdarvud. Tööõpetus Lihtsate pillide valmistamine. Arvutiõpetus Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.

MUUSIKA KUULAMINE JA MUUSIKALUGU**Õpitulemused ja õppesisu**

- Väljendab oma arvamust kuuldu muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult;
- väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
- teab autoriõigusi ja sellega kaasnevat õigusi ja kohustusi;
- rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.

- Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2- ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi);
- arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades;
- arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine;
- *klahvpillid*: klaver, klavessiin, orel, akordion;
- *elektrofonid*: süntesaator, elektriklaver;
- on tutvunud Eesti ning Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.

Lõiming**Eesti keel**

Sõnavara, sh muusikaline, suuline ja kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine oma seisukohtade põhjendamiseks.

Kirjandus

Teose autor, teksti analüüs.

Kunst

Muusika meeleolu visualiseerimine, plakatid, tämber.

Matemaatika

Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs.

Ajalugu

Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.

Füüsika

Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega.

Geograafia

Riigid, pealinnad, rahvastik, rassid.

Arvutiõpetus

Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, esitlused.

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS JA OSKUSSÕNAVARA**Õpitulemused ja õppesisu**

- Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes

- Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

Lõiming**Eesti keel**

Õigekiri, sh muusikaline.

Matemaatika

Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murrud,

<p>tegevustes oma loomingulisi ideid;</p>	<ul style="list-style-type: none"> noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: <ul style="list-style-type: none"> mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides; kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt; + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara; mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: <ul style="list-style-type: none"> a) elektrofonid, muusikainstrumentide nimetused; b) spirituaal, gospel; c) rondo, variatsioon, d) pop- ja rokkmuusika, 	<p>paralleelsed helistikud, eristamine.</p> <p>Tööõpetus Rütmi- ja meloodiakaardid.</p> <p>Kehaline kasvatus Rahvatants, ladina ja standardtants.</p> <p>Kunst Kõlavärv.</p> <p>Võõrkeel Itaaliakeelsete muusikaliste terminite tähenduse mõistmine.</p> <p>Arvutiõpetus Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>
<p>ÕPPEKÄIGUD</p>		
<p>Õpitulemused ja õppesisu</p>		<p>Lõiming</p>
<ul style="list-style-type: none"> Huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab 	<ul style="list-style-type: none"> Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaalamuste kohta 	<p>Eesti keel Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline.</p>

<p>seda ning osaleb kohalikus kultuurielus</p>	<p>suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara. 	<p>Kunst Visuaalse muusikelaamuse kujutamine, plakat jne. Kehaline kasvatus Muusikelaamuse kujutamine liikumise kaudu ja dramatiseeringus. Matemaatika Loogika, arutlus-, analüüsi- ja põhjendusoskus. Arvutiõpetus Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide koht, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>
--	---	--

9. KLASS

1 tund nädalas (a 35 tundi, kokku – 105 tundi)

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme; • oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse; • kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes; • valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida. 	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>Eesti keel, kirjandus, matemaatika, ühiskonnaõpetus bioloogia, geograafia, füüsika tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled , ajalugu, arvutiõpetus, käsitöö (rahvaste kultuuripärand, teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooni allikana).</p>

LAULMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast; • laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaal-koosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust; • oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule • rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmises). 	<ul style="list-style-type: none"> • Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoide • laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; • osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti; • laulab peast kooliastme ühislaule: <ul style="list-style-type: none"> ○ „Eesti hümn“ (F. Pacius), ○ "Eestlane olen ja eestlaseks jään" (A. Mattiisen), ○ "Saaremaa vals" (R. Valgre), ○ "Mu isamaa on minu arm" (G. Ernesaks), ○ "Me pole enam väikesed" (A. Oit). 	<p>Eesti keel Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus.</p> <p>Kirjandus Laulutekstide autorid.</p> <p>Matemaatika Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus (loogika), paralleelsed helistikud.</p> <p>Ühiskonnaõpetus Liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo).</p> <p>Kehaline kasvatus Loomulik kehahoid ja hingamine.</p> <p>Bioloogia Hingamine, häälehoied (k.a häälemurde perioodil), kuulmine ja kõrv, pärilikkus.</p> <p>Füüsika Heli ja selle omadused liikumine/jõud, võnkumine, müra.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab noodist lauldes absoluutseid helikõrgusi 	<ul style="list-style-type: none"> • absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega ($g-G^2$); • duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega; 	<p>Eesti keel Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p>Matemaatika Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helide vahelised suhted.</p>

		Tööõpetus Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmi- ja astmetöös.
PILLIMÄNG		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus). 	<ul style="list-style-type: none"> Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des; rakendab musitseerides akustilise kitarriliihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt. 	Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), paralleelsed helistikud. Tehnoloogiaõpetus Lihtsate pillide valmistamine. Kehaline kasvatus Kehapillisaated, koordineerimine, õiged mänguvõtted. Füüsika Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra
MUUSIKALINE LIIKUMINE		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises). 	<ul style="list-style-type: none"> Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Prantsuse, Itaalia, Aafrika 	Kehaline kasvatus Eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, Matemaatika Muusikapala vorm.
OMALOOMING		
Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma 	<ul style="list-style-type: none"> Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel; loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või 	Ühiskonnaõpetus Inimõigused/autorikaitse, ettevõtlus ja konkurents, moraal, eetika. Eesti keel Tekstide loomine.

<p>loomingulisi ideid (omaloomingus).</p>	<p><i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid); • loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne; • väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu; • loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades. 	<p>Kehaline kasvatus Loominguliste ideede väljendamine liikumises, koordinatsioonis, õiged mänguvõtted.</p> <p>Matemaatika Muusikapala vorm, taktimõõdud/murdarvud.</p> <p>Tööõpetus Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p>Arvutiõpetus Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>
---	---	--

MUUSIKA KUULAMINE JA MUUSIKALUGU

Õpitulemused ja õppesisu		Lõiming
<ul style="list-style-type: none"> • Väljendab oma arvamust kuuldu muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult; • väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; • teab autoriõigusi ja sellega kaasnevat õigusi ja kohustusi; • rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid; • leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2- ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi); • arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; • arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; • eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine; 	<p>Eesti keel Sõnavara, sh muusikaline, suuline ja kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine oma seisukohtade põhjendamiseks.</p> <p>Kirjandus Teose autor, teksti analüüs.</p> <p>Kunst Muusika meeleolu visualiseerimine, plakatid, tämber.</p> <p>Matemaatika Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs.</p> <p>Ajalugu Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • eristab kõla järgi pillikoosseise: <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>orkestrid</i>: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester); ○ <i>ansamblid</i>: (keelpillikvartett, pop- ja džässansambel); • eristab pop-, rokk-, džäss-, filmi- ja lavamuusikat (ooperi, opereti, muusikali ja balleti). • on tutvunud Eesti ning Prantsuse, Itaalia, ja Aafrika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt; • tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi. 	<p>Ühiskonnaõpetus Rahvused, riigid ja nende tavad, inimõigused/autorikaitse, ettevõtlus ja konkurents, moraal, eetika, elukutsevalik.</p> <p>Füüsika Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega.</p> <p>Bioloogia Kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus.</p> <p>Geograafia Riigid, pealinnad, rahvastik, rassid.</p> <p>Arvutiõpetus Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, esitlused.</p>
--	---	---

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS JA OSKUSSÕNAVARA

Õpitulemused ja õppesisu

- Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguilisi ideid;

- Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes
- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;

Lõiming

- Eesti keel**
Õigekiri, sh muusikaline.
- Matemaatika**
Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murrud, paralleelsed helistikud, eristamine.
- Tööõpetus**
Rütmi- ja meloodiakaardid.
- Kehaline kasvatus**
Rahvatants, ladina ja standardtants.
- Kunst**
Kõlavärv.
- Võõrkeel**
Itaaliakeelsete muusikaliste terminite tähenduse mõistmine.

	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); • teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt; • + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara; • mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: <ul style="list-style-type: none"> a) sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, b) ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, c) rondo, variatsioon, d) džässmuusika, süvamuusika. 	<p>Arvutiõpetus Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>
--	---	--